

OBSAH

Úvod	7
Edičná poznámka	9
I. časť: Fenomén národného hrdinu v slovenskom prostredí	11
I. 1. Národný hrdina – historiografia – identita	12
Národný hrdina a historická veda	12
Národný hrdina a jeho sociálne funkcie v národne definovanej spoločnosti	13
Štefánik – symbol – mýtus	17
Posmrtný úspech Štefánika v symbolickej úlohe národného hrdinu	19
Národný hrdina medzi čechoslovakizmom a slovenským nacionalizmom	22
I. 2. »Literová vojna«. Štefánik a legionári v politicko-žurnalistickom zápase medzi centralistami a autonomistami v roku 1922	23
Hlinkov prejav ako katalyzátor polemického súboja medzi centralistami a autonomistami	24
Snahy o inzultáciu Hlinku za jeho výrok o Štefánikovi	27
Zbabelý Šrobár verzus statočný Hlinka: personifikácia znepriatelených táborov	29
Boj o litery: Štefánik alebo Štefánek?	31
Reakcie legionárov na Tukov článok. Hrdina ako diskurzívny fenomén	33
Symbolická inštrumentalizácia vzťahu Hlinka – Štefánik v ľudáckom diskurze	39
I. 3. „On bol a ostal do smrti roduverným Slovákom, a preto aj zahynul“ (Štefánikova smrť v ľudáckom diskurze)	43
Štefánikova smrť a počiatkový ignorantský postoj denníka Slováky	43
Začiatky mýtizácie Štefánikovej smrti	44
Generálov brat hľadá protislovenskú konšpiráciu	45
Narativizácia Štefánikovej smrti ako nástroj politickej a etnickej demarkácie	47
I. 4. „A v budúcnosti si ho budú deti predstavovať s aureolou okolo hlavy a budú ho nazývať Svätý Štefánik“ (Národný hrdina a sekulárna hagiografia)	48
Duchovné, žánrové a sémantické zdroje sekulárnej hagiografie	49
Štefánik ako antický heros	50
Štefánik ako národný svätec	52
Ľudová zbožnosť ako faktor úspešnej posmrtnej „kariéry“ M. R. Štefánika	55
II. časť: Štefánikov pomník a Štefánikove oslavy v Trnave. Komunálna symbolická politika, lokálna pomníková scéna a kolektívne identity v prvej polovici 20. rokov 20. storočia	59
II. 1. Mesto – verejný priestor – pomník – občianska spoločnosť	60
Sochár Ján Koniarek a trnavské pomníky	61
Štefánikov pomník ako prestížna záležitosť	61
Pomník a „jeho“ námestie: imidž verejného priestoru	63
Národný aktivista v Trnave očami Urbánkovcov	65
Spolková pluralita a rivalita v Trnave	67
Slovenská národná jednota – matka trnavských spolkov?	70
II. 2. Začiatky Štefánikovho posmrtného kultu v Trnave.	71
Prvý pokus o symbolickú reprezentáciu Štefánika	71
v intenciách sekulárnej hagiografie na stránkach trnavskej tlače	73

Ferko Urbánek ako vychovávateľ ľudu a Štefánik ako edukatívny nástroj	75
Štefánikove oslavy v roku 1922 a odstránenie honvédskeho pomníka	76
Oslavy v roku 1923: Juraj Janoška ml. odmieta blasfemické zbožňovanie Štefánika	79
Postoj k peňažnej zbierke na Štefánikovu mohyly vo svetle identifikačných procesov	81
Funkcie a úlohy nového trnavského pomníka	83
Rôzne podoby Štefánikovej identity v rukách trnavských matičiarov.	
Mobilizačná stratégia alebo taktický manéver?	84
Benefičné podujatia na podporu vybudovania Štefánikovho pomníka	88
II. 3. Slávnostné odhalenie Štefánikovho pomníka v Trnave roku 1924	92
Kladenie základného kameňa mohyly na Bradle a výhrady ľudákov	
voči čechoslovakistickej interpretácii Štefánika	92
Trnava sa pripravuje na odhalenie vlastného pomníka M. R. Štefánika	94
Štefánik – Slovák zo západného Slovenska	96
Slávnostná akadémia v mestskom divadle – slovenské umenie na počesť národného hrdinu	98
Bohoslužby v kostoloch všetkých vierovyznaní	100
Odhaľovanie pomníka, sprievodné rituály a slávnostné prejavy	102
„ <i>To pre nás není, my máme volačo inšieho.</i> “	
Odhaľovanie náhrobného pomníka M. Kollára v Trstíne ako kontraoslava	105
Štefánikov pomník a Štefánikove oslavy – nástroj sekularizácie v trnavskom prostredí	109
III. časť: „Štefánik náš symbol, Bradlo náš hrad“	
Štefánik a Hlinka – dva symboly medzi Ľudáckym režimom a občianskou opozíciou	113
III. 1. Slovenskí evanjelici a Ľudácky režim	114
Evanjelická cirkev a protestantská komunita v slovenskom štáte	114
Evanjelickí kňazi do koncentračného tábora?	116
Príčiny nespokojnosti evanjelikov a Ľudácka reflexia tohto problému	118
Historická pamäť verzus súčasnosť: vnímanie Ľudáckeho režimu	
na pozadí rekatolizačných skúseností	120
III. 2. Stratégia vedenia evanjelickej cirkvi	
voči Ľudáckemu režimu a symbolické formy rezistencie	123
Cirkevné štruktúry začínajú suplovať zaniknuté politické strany	123
Štúrov pomník v Modre a zákaz jeho odhalenia	125
200. výročie smrti Daniela Krmana a 150. výročie náboženskej slobody	126
III. 3. Zabúdanie na Štefánika ako súčasť oficiálnej symbolickej politiky	
Ľudáckeho režimu a reakcie verejnosti	129
Na rázcestí: odkaz „našich“ predkov v službe dvoch štátnych ideí	129
Zabúdanie na Štefánika na pôde slovenského snemu	131
Nová hierarchia symbolov: Hlinka ako najväčší Slovák	132
Ľudácke zabúdanie verzus ľudové spomínanie	134
III. 4. Reflexia Andreja Hlinku v protestantskom prostredí	136
Odmietanie Hlinku zo strany evanjelických cirkevných predstaviteľov	136
Teologicky motivovaná kritika Hlinkovho vodcovského kultu	139
Svedectvo poľského konzula o Hlinkovi z roku 1938	142
Otázka hodnovernosti Hlinkových protievanjelických výrokov	143

III. 5. Obrat v symbolickej politike ľudáckeho režimu a Štefánik ako symbol hnutia odporu	146
Interpretačné inovácie Štefánikovho mikropříbehu v službách ľudáckeho režimu	147
Týždeň Štefánikových osláv	150
Hlinka a Štefánik – dva rovnocenné symboly?	156
Evanjelické oslavy na Bradle v roku 1939	158
Čítanie hesla ako prejav situačnej identifikácie a opozičného postoja voči ľudáckemu režimu	160
Záver	166
Pramene a literatúra	169
Skratky	177
Menný register	178
Summary	181
Obrazová príloha	184